

ОЛЕКСАНДРІЙСЬКИЙ

БЮЛЕТЕНЬ

Офіційний орган м. Олександрії та району.

Рік видання 2, ч. 60 (84).

Субота, 24 жовтня

1942 р.

Ціна 1 крб.

У світлі подій

На Західному Кавказі наступ іде вперед. Піхота взяла приступом нові височини і зайняла одну гору, сильно укріплену шістьма бункерами і дуже важку для дальшого ведення боїв.

У Сталінграді очищено від розпорочених частин зайнятий в останніх боях промисловий та індустріальний терен. Авіація бомбила об'єкти у Сталінграді та довкола нього, а також транспортний рух та залізничні споруди совєтів на схід від Волги. Знищено одинадцять транспортних потягів, між ними два нафтові потяги. На середньому відтинку фронту з'єднання бойових та стрімкоспадних літаків поборювали вдруге з великим успіхом ворожий залізничний транспорт. В загальному наступі авіації тяжко пошкоджено великий постачальний склад

совєтів.

Німецькі та італійські бойові літаки під час дня та ночі налітали на Мальту.

По трьохденних нарадах закрило в четвер конгрес, зложеної з представників Японії, Китаю, Маньчжуко «Ліги для розвитку Східної Великоазії», прийнявши постанову, яка заповідає впровадження великого пропагандивного руху на 8 листопада, першу річницю вибуху війни у Великій Східній Азії, під гаслом «Азія для азіатів».

Майор Люїс Гастінге заявив у своєму тижневому воєнному коментарі через лондонську радіостанцію, що присутність німецьких підводних човнів коло рога Доброї Надії уявляє собою поважне загроження Середнього Сходу.

Англійська тривога в справі відтяження большевиків

ЖЕНЕВА. — Господарський часопис «Економіст» вміщує новий крик тривоги до західних держав, щоб не тратили більш часу з воєнною відтягуючою дією в користь совєтів. Англійський часопис вказує на ствердження Вілкі, згідно яких Совєтський Союз подібний до важко раненого, а Вілкі мав нагоду ствердити це власними очима, що підносить вартість його ствердження. Одна третина совєтського населення опинилася під німецьким пануванням. Втрати совєтської армії були надзвичайно тяжкі. Харчовий стан Совєтського Союзу поганий.

Бракують також пального, одягу та ліків. Дальше пише час-

опис, що ціла продукція вугілля совєтів ледве чи дорівнює вже одній четвертині німецького добування вугілля. Утома та вичерпання загніздилися в існуючих заводах Совєтського Союзу, в наслідок лихих харчових умовин, незадовільного відживлювання та неймовірних зусиль, тому що совєти мусять самі провадити боротьбу. Це, розуміється, відбилося на загальній продукції, позначаючи її наслідки. Час вже більше не працює в користь совєтів. Дальше часопис борониться проти того, щоб окликові остероги підсувати будьякі політичні мотиви або докори. Навпаки, мова йде про голі факти.

Острів Борнео остаточно звільнений від ворога

ТОКІО. — Як довідується Домей із Балікпапан, звільнено остаточно цілий острів Борнео від ворожих збройних сил. Недобитки, що склалися з 66 воєнів та старшин англійських та американських збройних сил,

відтягнулися на високорівню Лонганан, 560 км. на північ від Балікпапан. Вони були по короткім бою розбиті відділом японської маринарки, який переслідував їх в глиб краю.

Боротьба на Сході

БЕРЛІН. — Як довідується ДНБ з військових кіл, на шляху до Тупасе в нафтовій області Пшішу, доплаву Кубані, завзяті бої дальше продовжуються. Німецькі війська взяли тут один вузловий пункт, багато важливих комунікаційних доріг та деякі височини, які для дальших бойових дій на цьому фронті особливо важливі.

Сильні повітряні нальоти німецьких стрімкоспадних літаків були скеровані проти большевицьких батарей на схилах глибоко положених долин. Вже день перед тим гірські стрільці взяли там в полон цілий большевицький штаб та висунені вперед становища для обсервації.

Бої за Сталінград

БЕРЛІН. — Про новий успіх німецької піхоти та панцерних дивізій в Сталінграді довідується ДНБ з військових кіл таке: Німецькі війська наступали вночі 15 жовтня на північну частину міста. Три великі зброєневі заводи, які лежать один біля одного, — тракторний та танковий завод ім. Держинського, фабрика машин «Червона барикада» і гута «Червоний октябрь» після їхньої розбудови в оборонні фортеці стали найважливішими бастионами фортеці Сталінграду.

Хоч большевики очікували німецького наступу і масовим скупченням зброї та військ пробували його обезсилити, все ж таки потужні німецькі наступи вдерлися в простір, що знаходиться між найдальше на північ положеною тракторною фортецею та на південь від неї положеною фабрикою машин «Червона барикада». Німецькі піхотинці і танки після запеклих вуличних боїв здобули побережжя Волги та місцеву пегельню.

На північ звідти дальші наступи прорвали клином споруди тракторної фортеці та в дальшому просуванні осягнули і там своїми передовими відділами Волгу. Обідньою порою поширили німецькі війська свій успіх в тракторній фортеці, здобуваючи блоки будинків, які

лежать на захід від неї. Пополудні очищено здобутий бойовий терен від різних гнізд опору, так що ввечері 15 жовтня остаточно виломлено цей важливий бастион на півночі кріпості Сталінград.

Коли бойові ескадрильї напали на вороже постачання на дорогах та залізничних лініях на нижній Волзі, прийшло до повітряних боїв, при чому знищено магазин пального і багато вантажних возів. При тій нагоді збито 7 літаків.

Ворожа служба вістей повідомляла, що продукція та напруга танків в заводі ім. Держинського продовжується.

Хоч, в наслідок перервання всіх комунікаційних ліній, большевицьке командування вже від довшого часу зовсім не орієнтується в ситуації під Сталінградом, що доказує стан цього заводу після його захоплення німецькою армією, все ж всі ці звідомлення були планомерно брехнею.

Треба було унаочити союзникам в Лондоні та Нью-Йорку, що положення в Сталінграді не є таке розпачливе, щоб допомога в формі створення другого фронту та довіз зброї вже не виплачувались. Але в дійсності завод ім. Держинського вже від багатьох тижнів не працює.

Англійське ведення війни суперечить міжнародним законам

РИМ. — Як доказ того, що англійський спосіб ведення війни суперечить міжнародним законам, приносять римські рідні часописи відбитку приказу майора Гедлея з невдачного наступу на Тобрук. У приказі з написом «строго тасмійній операційний приказ ч. 1., відбитка ч. 5 серпень 1942» приказано, між іншим, одній частині 10. сотні напасти на одно приміщення та повбивати всіх жителів.

Цей документ — як пише «По-

польо ді Рома» — опубліковано саме того дня, коли італійське воєнне звідомлення повідомило, як великодушно італійські матроси намагалися рятувати англійських полонених, які находилися на покладі одного торпедованого англійським підводним човном італійського корабля. Ті суперечності — стверджує часопис — цілковито характеризують лицарський спосіб ведення війни італійцями та недляність англійців.

Англійці грабують французьких полонених

ВІННІ. — Згідно звідомлення агенції ОФІ, британські воєнки на Мадагаскарі в околиці Амбо-

сітра пограбили у французьких полонених їхні вартісні речі та забрали в їх обручки.

Великі оборонні маневри на Гібралтарі

ЛЯ ЛІНЕА. — Як з Гібралтару повідомляють, вночі з п'ятниці на суботу відбулися там великі оборонні маневри, під час яких станціоновані на Гібралтарі частини наземних, мор-

ських та повітряних бойових сил відбили уявний наступ на кріпость. Під час тих найбільших дотепер вправ, які тривали до год. 0.30., був Гібралтар цілковито затемнений.

Про зайняття штурмом большевицької фабрики зброї ім. Держинського

БЕРЛІН. — Сьогоднішня преса столиці Райху називає новим важливим успіхом зайняття штурмом большевицької фабрики зброї ім. Держинського у Сталінграді. Всі часописи підкреслюють, що знову вказала свою вартість успішна співпраця всяких родів зброї та що, очевидно, головний тягар бою знову лежав на піхоті і саперах.

Так само загально підкреслюють, що большевицька агітація аж до останньої хвилини намагалася переконувати, що у фабриці зброї все ще йде праця, так що висилані проти німців танки робилися, так би мовити, на німецьких очах.

Фінляндські журналістки в Німеччині

БЕРЛІН. — Фінляндські журналістки, які на запрошення жіночого керівництва Райху гостювали 16 днів в Німеччині, перед закінченням своєї подорожі були прийняті жіночим керівництвом Райху, де крім того привітали їх представники міністерства закордонних справ, пресового відділу уряду Райху та інші діячі громадського життя.

2 листопада закінчується літній час

БЕРЛІН. — 2 листопада у 3 год. вночі в Райху, у прилучених до Райху, східних областях, у Протектораті та у Генеральному Губернаторстві буде пересунено публичні годинники одну годину взад. З тим закінчується літній час. Від 29 березня 1943 року з 2 год. вночі буде пересунено годинники одну годину вперед.

Літунами стали вже й негри

МАДРИД. — Як з Вашингтону повідомляють, міністр війни Стінсон заявив, що закінчено вишкіл першої групи чорноскірих літунів. Їх буде вислано за море.

Умер відомий італійський музикант

РИМ. — У Бамайоре помер на 77 році життя відомий італійський музикант Альдерано Петручі.

Німецькі редактори в Україні

РІВНЕ. — На запрошення Райхскомісара для України, гауляйтера Коха, прибули до Рівного 16 редакторів провідних німецьких часописів та бюро вістей. Групу подорожників, до якої належать також представники міністерства для визволення східних земель та міністерства освіти і пропаганди, привітав в Рівному шеф преси при Райхскомісарові, а описали на вечірньому прийомі мали німецькі редактори нагоду в невимушеній формі увійти в контакт з перебуваючими в Рівному співробітниками преси.

На слідуючий день прийняв Райхскомісар, гауляйтер Кох, гостей з Райху, а рівно ж реґірунгспрезидент Даргель мав довгу розмову з редакторами.

Свято дожинок в Житомирі

ЖИТОМИР. — Генеральний Комісаріат запросив своїх співробітників на свято дожинок в ідилічно положеному міському городі на краю міста. Перше цього роду свято в Житомирі дало членам німецької цивільної влади та їхнім багатьом гостям згадку війська, в тому числі багатьом раненим, нагоду скористати з заслужених годин відпочинку та товариської спільноти.

Заступник генерального комісара, гаугаупамтслайтер Потт-

Під час подорожі до Дубна та Крем'яця мали представники німецької преси побачити вперше діло німецької цивільної влади в практиці та проблеми цієї частини Райхскомісаріату.

Ту саму ціль мали слідуючого дня відвідати в Луцьку, де німецьких гостей прийняв генеральний комісар Шене. Дальше подорож веде до Києва, Дніпропетровська, Кривого Рогу, Миколаєва та Вінниці. Всюди висвітлюється докладно представникам преси Райху, чи то на прийомі у генеральних комісарів та гебітскомісарів, чи теж при відвідуванні підприємств, проблеми цього краю та німецькі заходи над відбудовою у всіх ділянках.

бом, заповів в своїй промові тверду волю працюючих тут німців працювати в духові слів Райхсмаршала, щоби досягати щораз кращі врожаї в цьому краю для Райху та Європи.

При сонячній українській осінній погоді, в супроводі мелодії і маршів оркестру української помічної поліції та радіової музики з голосомомовника, дав цей святочний день доказ товариського зв'язу між працюючими тут від одного року членами німецької цивільної влади.

Курси Червоного Хреста в Дунаївцях

ДУНАЇВЦІ. — При Дунаївській лікарні працюють місячні курси Червоного Хреста, на яких, без відриву від виробництва, навчається 20 осіб. Навчання проводиться 3 рази

на тиждень. Курсанти практично і теоретично набувають відповідних знань для надання першої допомоги при пораненнях, нещасних випадках і инш.

Німець про Україну часів Мазепи

Ми під впливом сфальшованої нашими східними «сусідами» історії дуже мало знаємо про ту культуру, якою відзначалися українці за тих часів, коли їх ще не встигли «проревітєть». Тому можуть багато цікавого дати нам подані нижче кілька уривків зі спогадів німця Юста Юля, що, як Данський посол, перебував в роках 1709-11 в Московщині і переїздив також через Україну. Цікаво звернути увагу на те, що згаданий безсторонній чужинець відмічав стало повну подібність нашого і західно-європейського побуту.

«У віддалі 10 км. від Глухова я побачив перше село Козацької України. Козаки, будучи народом вільнолюбним, невдоволені царем за призначення до їхніх фортець московських комендантів... Мешканці Козацької України живуть у добробуті. Вони у всіх відношеннях пристойніші за москвинів... Бродяцьке велике місто. Вулиці в ньому прекрасні, яких я в Московщині ніде не бачив, будинки гарні, міцні, чисті, виступають на вулицю так, як в Данії, а не стоять у глибині дворів, як у Московщині. Перед

Службою Божою дзвонять тут у дзвони у триголосі, як у нас, а пізніше, під час самої відправи, лише подзвонюють.

Козаки, подібно до москвинів, грецької віри, але у дзвони дзвонять по-нашому, між тим, як москвини виключно «трзвонять» (без ладу й галасливо)... Місцеві мешканці, як взагалі все населення, відзначаються великою вічливістю і охайністю, вдягаються чисто і чисто утримують доми... Москвини їдять навіть серед дня часник, і тому від них страшно смердить. Живляючи огидну страву, до того одагаються неохайно і брудно, звичайно, без білизни, москвини розповсюджують від себе огидний сморід, такий, що, проживши тричотири дні у тій самій кімнаті, отруюють повітря у ній надовгий час, роблячи для чужих цю кімнату нестерпною. Взагалі москвини підозрілі, хвастуваті, дрібничкові, тупі, грубіяни, брехливі і неосвічені.

Оточення самого царя поводилося без совісті і сорому: кричало, свистало, ригало, плювало, лялося і нахабно плювало в обличчя... Київський митрополит — голий, увічливий

Старовинна церква-фортеця

ЯРМОЛНИЦІ. — В селі Сутківцях, поблизу Ярмолинців, є старовинна церква, яку збудовано в половині XVI століття.

Це надзвичайно цікавий пам'ятник української архітектури, збудований в ті неспокійні часи, коли Поділля, як пограниччя, завжди було під загрозою нападу татар. Тоді на південнім сході межували з Поділлям т. зв. «дикі поля», що в них водилися татарські орди.

Тому то на Поділлі будувалося чимало укріплених палаців, і сутковецьку церкву було збудовано так, що під час нападу ворогів вона використовувалась

як фортеця. Грубі, міцні кам'яні мури цієї церкви зі стрільницями вгорі давали можливість відбивати напади ворога.

В Проскурівському музеї є цікавий макет цієї церкви, що дає можливість все це гарно розглянути.

За жидо-більшовицької влади церкву перетворено в 1935 році в колгоспний магазин і цьому надзвичайно цікавому історичному пам'ятникові загрожує ваза повна руїна. По розвалі більшовизму переведено ремонт церкви, в якій тепер відбуваються богослуження.

Олександрійська районна бібліотека

15 липня ц. р., за розпорядженням пана Гебітскомісара, поновила свою роботу з читачами Олександрійська районна бібліотека. До цього часу проведено було об'єднання всіх наявних книжкових фондів бувших бібліотек, які збереглися від руїнації і розкрадання. Зібрано було понад 100000 книжок.

Значна частина книжок, зокрема художня література, що складається з творів старих письменників-класиків, українських і російських, упорядкована, заінвентаризована і зараз видається для читання. Є досить великий відділ наукової і технічної літератури з усіх галузей науки й техніки. Масою досить повний довідковий відділ (словники, енциклопедії), а також літературу з питань мистецтва.

Зараз бібліотека одержала гарне, світле приміщення (Базарний майдан, 3). В читальні бібліотеки є газети: «Волинь»,

«Дніпропетровська газета», «Українські вісті», «Олександрійський бюлетень» і «Нове слово». Користування книжками і читальнею бібліотекою безплатне. Нараховуємо понад 300 постійних читачів. Це, звичайно, ще мало, але кількість читачів щодня збільшується.

Бібліотека працює з 7 год. ранку до 4 год. дня. Видача книг провадиться з 8 до 11 год. і з 12 до 3 год. Надалі маємо на увазі освітити приміщення електрикою й перенести роботу на вечірні години. Це дасть можливість читачам, зайнятим роботою в установах і на підприємствах, відвідувати бібліотеку у вільний час після роботи.

Бібліотека просить бувших її читачів в загальних інтересах повернути в бібліотеку книжки, які залишились у них у зв'язку з припиненням роботи бібліотеки в минулому році.

Завідувач бібліотекою І. С.

Дім, в якому жила Леся Українка в Луцьку

ЛУЦЬК. — Роль Лесі Українки — Лариси Косач — Квітки в українській літературі і тим самим її заслуга для духового відродження українського народу є велетенська. Тому теж кожна річ, що зв'язана з її ім'ям, має для нас велику цінність і її мусимо зберігати, як історичну пам'ятку для дальших поколінь.

Недавно удалося в Луцьку при допомозі сестри Лесі Українки, Ольги Косач — Кривонюк, устали один дім, в якому жили 1890—1891 р.р. — жила родина Косачів разом з Лесею Українкою. Дім двоповерховий, міститься на розі вул. Катедральної та Троїцької. Помешкання батьків Лесі Українки знаходилося на другому поверсі зі сторони вулиці Катедральної. Будинок цей мурований; належав колись до костельних будинків і є в доброму стані.

В Луцьку є ще два інші будинки, в яких правдоподібно жила Леся Українка з весни 1879 р. до осені 1881 р., але їх, однак, ще точно усталити не можна.

Проф. Р. Бнесьний.

Відкриття „Першої промислової господарської виставки“ в Дніпропетровську

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. — Перед кількома днями в присутності представників війська та партії відкрив генеральний комісар Зелінгер „Першу промислову господарську виставку“. Вона покаже, що відбудова господарства в Дніпропетровській генеральній окрузі за короткий час праці німецької влади дала вже добрі наслідки.

Виставлені предмети та товари всякого роду, випродуковані в місцевих промислових підприємствах, майстернях та місцевими ремісниками, а також в кооперативах та самостійними робітниками, вказують на добру організацію німецької відбудови на щойно недавно відібраних від більшовиків і частинно звинешених землях.

ОТОЛОШЕХУЯ

Суми, внесені на безпроцентний окремий рахунок, виплачуються в карбованцях частинами згідно недавньому розпорядженню Райхскомісара для України. Виплата починається з 1 грудня 1942 року. Про всі подробиці буде опубліковано оголошення.

Рівне, 23 жовтня 1942 р.
Райхскомісар для України.

ОБ'ЯВА

До населення міста Олександрії

Для одержання на 1943 рік городів населенням, незайнятим в установах та організаціях, необхідно подати в Міську Управу (Управська вул. № 63) до 28 жовтня ц. р. відповідну заяву.

Голова Міської Управи
П. Герцен.

Н а к а з

З метою економії тяглових ресурсів забороняю всякі поїздки за межі громадського двору без спеціальних письмових дозволів Штотунтсмендантів. Починаючи з 20.10.42 всі підводи громадських дворів, які будуть виявлені в поїздках без цих дозволів, будуть реквізовані безповоротно.

Kreis Landwirtschaftsführer.

О Б ' Я В А

На підставі розпорядження Гебітскомісара з 1-го листопада 1942 року забороняється цивільному населенню ходити вулицями (без пропусків) ВІД 21 ДО 6 ГОД.

Голова Районової і Міської Управи Герцен.